VISPĀRĒJĀS TIESAS SPRIEDUMS (apelācijas palāta)

2014. gada 21. maijā *

Apelācija — Civildienests — Pagaidu darbinieki — Uz noteiktu laiku noslēgts darba līgums — Lēmums nepagarināt darba līgumu — Lēmums noraidīt sūdzību — Pienākums norādīt pamatojumu — Lēmumā noraidīt sūdzību norādītais pamatojums

Lieta T-347/12 P

par apelācijas sūdzību par Eiropas Savienības Civildienesta tiesas (trešā palāta) 2012. gada 13. jūnija spriedumu lietā F-41/11 *Mocová*/Komisija, ar kuru tiek lūgts atcelt minēto spriedumu,

Dana Mocová, dzīvojoša Prāgā (Čehijas Republika), ko pārstāv *D. de Abreu Caldas*, *S. Orlandi*, *A. Coolen*, *J. N. Louis* un *É. Marchal*, advokāti,

apelācijas sūdzības iesniedzēja,

otra lietas dalībniece,

Eiropas Komisija, ko pārstāv *J. Currall* un *D. Martin*, pārstāvji,

atbildētāja pirmajā instancē.

VISPĀRĒJĀ TIESA (apelācijas palāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs M. Jēgers [*M. Jaeger*] (referents), tiesneši O. Cūcs [*O. Czúcz*] un S. Papasavs [*S. Papasavvas*],

sekretāre K. Kristensena [*C. Kristensen*], administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2013. gada 8. oktobra tiesas sēdi,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums [1]

[..]

* Tiesvedības valoda – franču.

1 — Ir atspoguļoti tikai tie šī sprieduma punkti, kuru publicēšanu Vispārējā tiesa uzskata par lietderīgu.

Par apelācijas sūdzību

Tiesvedība

10 Ar vēstuli, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegta 2012. gada 3. augustā, apelācijas sūdzības iesniedzēja iesniedza pieteikumu par juridisko palīdzību saskaņā ar Vispārējās tiesas Reglamenta 95. pantu, lai ierosinātu šo apelācijas tiesvedību. Ar 2012. gada 20. decembra rīkojumu lietā T-347/12 P AJ *Mocová* /Komisija Vispārējā tiesa pieteikumu par juridisko palīdzību noraidīja.

11 Ar procesuālo rakstu, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegts 2013. gada 8. janvārī, apelācijas sūdzības iesniedzēja iesniedza šo apelācijas sūdzību. Ar 2013. gada 25. aprīļa vēstuli apelācijas sūdzības iesniedzēja atbilstoši Reglamenta 146. pantam iesniedza motivētu pieteikumu, lai lūgtu to uzklausīt procesa mutvārdu daļā.

12 2013. gada 8. oktobra tiesas sēdē tika uzklausīti lietas dalībnieku mutvārdu paskaidrojumi un lietas dalībnieki atbildēja uz Vispārējās tiesas mutvārdu jautājumiem.

Lietas dalībnieku prasījumi

13 Apelācijas sūdzības iesniedzējas prasījumi Vispārējai tiesai ir šādi:

— atcelt pārsūdzēto spriedumu;

— līdz ar to atcelt lēmumu, ar kuru noraidīts lūgums pagarināt viņas darba līgumu;

— piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, kas radušies pirmajā instancē, kā arī apelācijas instancē.

14 Savā atbildes rakstā, kas tika iesniegts 2013. gada 10. aprīlī, Komisija lūdz Vispārējo tiesu:

— noraidīt apelācijas sūdzību kā daļēji nepieņemamu un daļēji nepamatotu;

— piespriest apelācijas sūdzības iesniedzējai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus šajā tiesvedībā.

Juridiskais pamatojums

[..]

Par pirmo pamatu, kas attiecas uz "atbilstoša pamatojuma neesamību"

[..]

– Par apgalvoto kļūdu tiesību piemērošanā, kas attiecas uz atteikuma pagarināt apelācijas sūdzības iesniedzējas darba līgumu pamatojuma grozīšanu pirmstiesas posmā

26 Apelācijas sūdzības iesniedzēja uzskata, ka Civildienesta tiesa esot pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, savu argumentāciju balstot tikai uz vienu iemeslu, proti, – budžeta ierobežojumiem, – kas nav minēts 2010. gada 15. oktobra lēmumā un ko *AHCC* [institūcija, kura ir pilnvarota noslēgt darba līgumus] (turpmāk tekstā – "*AHCC*") ir norādījusi tikai atbildes uz sūdzību posmā.

27 Līdz ar to Civildienesta tiesa neesot ievērojusi, pirmkārt, judikatūru, saskaņā ar kuru lēmuma noraidīt sūdzību pamatojumam ir jāatbilst lēmuma, pret kuru ir vērsta sūdzība, pamatojumam (šajā ziņā skat. Vispārējās tiesas 1995. gada 19. oktobra spriedumu lietā T-562/93 *Obst*/Komisija, *Recueil FP*, I-A-247. un II-737. lpp., 79. punkts, un 1997. gada 6. novembra spriedumu lietā T-71/96 *Berlingieri Vinzek*/Komisija, *Recueil FP*, I-A-339. un II-921. lpp., 79. punkts), un, otrkārt, tiesiskuma principu, saskaņā ar kuru lēmuma pamatojumu var balstīt tikai uz senākiem vai tā laika apstākļiem, un, treškārt, pirmstiesas procedūras mērķi sniegt lietas dalībniekiem iespēju panākt izlīgumu (Vispārējās tiesas 2000. gada 26. janvāra spriedums lietā T-86/98 *Gouloussis*/Komisija, *Recueil FP*, I-A-5. un II-23. lpp., 61. punkts).

28 Komisija uzskata, ka šie argumenti nav pamatoti.

29 Ir jākonstatē, ka no pārsūdzētā sprieduma izriet, ka *OLAF* ģenerāldirektora pienākumu izpildītājs 2010. gada 15. oktobra vēstulē apelācijas sūdzības iesniedzējai – atbildot uz viņas lūgumu pagarināt viņas pagaidu darbinieka līgumu – ir norādījis, ka šis līgums, ņemot vērā, ka nav nekādas iespējas to pagarināt ilgāk par maksimālo 8 gadu laikposmu, kas piemērojams *OLAF* strādājošiem pagaidu darbiniekiem, izbeigsies 2010. gada 31. decembrī.

30 Tomēr savā 2011. gada 11. februāra atbildē *AHCC* noraidīja apelācijas sūdzības iesniedzējas 2010. gada 10. novembra sūdzību, neatsaucoties uz astoņu gadu termiņa nepārsniegšanas noteikumu, bet gan balstot savu lēmumu uz budžeta iespējām, dienesta interesēm un apelācijas sūdzības iesniedzējas nopelniem un spējām.

31 Šādos apstākļos, kurus pirmajā instancē apelācijas sūdzības iesniedzēja apstrīdēja kā pretrunīgu pamatojumu, Civildienesta tiesa, balstoties uz iepriekš minēto spriedumu lietā Komisija/*Birkhoff* (58. un 59. punkts), vispirms atzina, ka, ņemot vērā pirmstiesas procedūras attīstību, pamatojums lēmumā, ar kuru tikusi noraidīta sūdzība, ir jāņem vērā, pārbaudot sākotnējā nelabvēlīgā akta tiesiskumu, jo šī pamatojuma mērķis ir papildināt šo aktu. Civildienesta tiesa turklāt precizēja, ka tas tomēr bijis sākotnējā nelabvēlīgā akta tiesiskums, kas ticis pārbaudīts, un tas ticis darīts, ņemot vērā lēmuma noraidīt sūdzību pamatojumu.

32 Civildienesta tiesa turklāt pārsūdzētā sprieduma 38. punktā atzina, ka apstāklis, ka *AHCC* lēmumā noraidīt sūdzību – pilnībā atbalstot lēmumu nepagarināt apelācijas sūdzības iesniedzējas darba līgumu – tādējādi esot atkāpusies no 2010. gada 15. oktobra lēmumā norādītā pamatojuma, lai atbalstītu citus pamatus, pats par sevi nevar padarīt lēmumu nepagarināt darba līgumu par prettiesisku, jo sūdzību izskatīšanas procedūras mērķis ir tieši ļaut *AHCC* izvērtēt apstrīdēto aktu, ņemot vērā sūdzības iesniedzēja izvirzītos iebildumus, un vajadzības gadījumā grozīt iemeslus, kas izmantoti tā rezolutīvās daļas pamatojumam.

33 Ir jānorāda, ka, pamatojoties uz pirmstiesas posma mainīgo raksturu, lai secinātu, ka bija jāņem vērā lēmumā noraidīt sūdzību ietvertais pamatojums, Civildienesta tiesa ir tikai atsaukusies uz pastāvīgās judikatūras sekām, kas attiecas uz atbildes uz sūdzību apstrīdamību, no kā izriet, ka *AHCC* lēmumu noraidīt sūdzību, iespējams, var nākties papildināt vai pat to grozīt.

34 Ir nospriests, ka administratīva sūdzība un tās tieša vai netieša noraidīšana ir sarežģītas procedūras neatņemama sastāvdaļa un tas ir tikai viens no priekšnosacījumiem prasības celšanai tiesā. Šādos apstākļos ar prasību, pat ja tā formāli ir vērsta pret sūdzības noraidījumu, tiesā faktiski izskatīšanai tiek iesniegts nelabvēlīgais akts, par kuru bijusi iesniegta sūdzība, izņemot gadījumu, kad sūdzības noraidījuma apjoms atšķiras no akta, par kuru šī sūdzība tikusi iesniegta, apjoma. Lēmums par sūdzības tiešu noraidīšanu, ņemot vērā tā saturu, var nebūt prasītāja apstrīdētā akta apstiprinājums. Tā tas ir gadījumā, kad lēmumā par sūdzības noraidīšanu ir pārskatīta prasītāja situācija, ņemot vērā jaunus tiesiskos un faktiskos apstākļus, vai kad ar to tiek grozīts vai papildināts sākotnējais lēmums. Šādos gadījumos sūdzības noraidījums ir akts, kas ir pakļauts pārbaudei tiesā, kura to ņem vērā,

izvērtējot apstrīdētā akta tiesiskumu, vai pat uzskata to par nelabvēlīgu aktu, ar ko tiek aizstāts apstrīdētais akts (skat. Vispārējās tiesas 2011. gada 21. septembra spriedumu lietā T-325/09 P *Adjemian* u.c./Komisija, II-6515. lpp., 32. punkts un tajā minētā judikatūra).

35 Šādu ideju apstiprina arī apsvērums, saskaņā ar kuru papildu pamatojums lēmuma noraidīt sūdzību posmā ir saderīgs ar Eiropas Savienības Civildienesta noteikumu (turpmāk tekstā – "Civildienesta noteikumi") 90. panta 2. punkta, atbilstoši kura noteikumiem lēmums par sūdzību pats par sevi ir motivēts, mērķi. Šī tiesību norma faktiski nozīmē, ka iestādei, kurai jālemj par sūdzību, nav saistošs tikai lēmuma, kas ir sūdzības priekšmets, pamatojums, kas netieša lēmuma par noraidīšanu gadījumā attiecīgi var būt nepietiekams vai kura var pat nebūt vispār (Vispārējās tiesas 2011. gada 7. jūlija spriedums lietā T-283/08 P *Longinidis*/*Cedefop*, 72. punkts).

36 Šajā ziņā ir jānorāda, ka judikatūra, uz kuru atsaucas apelācijas sūdzības iesniedzēja un saskaņā ar kuru iestāde nevar aizstāt sākotnējo kļūdaino pamatojumu ar pilnīgi jaunu (iepriekš minētais spriedums lietā *Berlingieri Vinzek*/Komisija, 79. punkts), attiecas uz īpašu gadījumu, kurā iestāde papildu pamatojumu sniedz pēc prasības celšanas, un tātad tā nav piemērojama pirmstiesas posmā.

37 Pretēji apelācijas sūdzības iesniedzējas apgalvojumiem šāda interpretācija nav pretrunā ne prasības pieteikuma un sūdzības savstarpējās atbilstības noteikumam, ne pirmstiesas procedūras mērķim, ne arī tiesiskuma principam.

38 Pirmkārt, attiecībā uz prasības pieteikuma un sūdzības savstarpējās atbilstības noteikumu, kā arī pirmstiesas procedūras mērķi ir jānorāda, ka Civildienesta noteikumu 90. pantā, kas saskaņā ar Pārējo darbinieku nodarbināšanas kārtības 46. pantu, ņemot to kopumā, ir piemērojams pagaidu darbiniekiem, paredzētās pirmstiesas procedūras mērķis ir veicināt strīda starp ierēdni un iestādi atrisināšanu ar izlīgumu (Tiesas 1986. gada 23. oktobra spriedums lietā 142/85 *Schwiering*/Revīzijas palāta, *Recueil*, 3177. lpp., 11. punkts, un 1989. gada 14. marta spriedums lietā 133/88 *Del Amo Martinez*/Parlaments, *Recueil*, 689. lpp., 9. punkts; Vispārējās tiesas 1990. gada 29. marta spriedums lietā T-57/89 *Alexandrakis*/Komisija, *Recueil*, II-143. lpp., 8. punkts) un likt iestādei, kurai ierēdnis ir pakļauts, pārskatīt tās lēmumu, ņemot vērā minētā ierēdņa iespējamos iebildumus (Tiesas 1980. gada 21. oktobra spriedums lietā 101/79 *Vecchioli*/Komisija, *Recueil*, 3069. lpp., 31. punkts; Vispārējās tiesas 1993. gada 28. janvāra rīkojums lietā T-53/92 *Piette de Stachelski*/Komisija, *Recueil*, II-35. lpp., 16. punkts).

39 Saskaņā ar judikatūru prasības pieteikuma un sūdzības savstarpējās atbilstības noteikuma mērķis tātad ir novērst, ka ierēdnis vai darbinieks noteiktus iebildumus vai pat visus no tiem izvirza tikai iztiesāšanas posmā, kā sekas būtu tādas, ka jebkāda iespēja atrisināt strīdu ārpustiesas kārtībā tiktu būtiski samazināta. Šādos apstākļos faktiski, pietiekami precīzi nezinot ieinteresētās personas iebildumus vai vēlmes (iepriekš minētais spriedums lietā *Schwiering*/Revīzijas palāta, 11. punkts, un Vispārējās tiesas 1996. gada 12. marta spriedums lietā T-361/94 *Weir*/Komisija, *Recueil FP*, I-A-121. un II-381. lpp., 27. punkts), *AHCC* attiecīgajā gadījumā nekādi nevarētu apmierināt ieinteresētās personas prasījumus, vai ieteikt risinājumu panākt izlīguma veidā un tādējādi nepakļaut strīdu tieši tiesas nolēmumam.

40 Mērķis ļaut ieinteresētajai personai un *AHCC* atrisināt strīdu pirmstiesas posmā tomēr nenozīmē, ka ierēdnim jebkādos apstākļos pirmstiesas posmā ir tiesības apstrīdēt jebkādu jaunu pamatu, ko *AHCC* izvirza administratīvā procesa posmā.

41 Tādējādi it īpaši ir jānorāda, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūtu, lai arī *AHCC* nav jāpamato lēmums par paaugstināšanu amatā nedz attiecībā uz tā adresātu, nedz arī attiecībā uz amatā nepaaugstinātiem kandidātiem (Tiesas 1987. gada 16. decembra spriedums lietā 111/86 *Delauche*/Komisija, *Recueil*, 5345. lpp., 13. punkts; Vispārējās tiesas 1999. gada 6. jūlija spriedums apvienotajās lietās T-112/96 un T-115/96 *Séché*/Komisija, *Recueil FP*, I-A-115. un II-623. lpp., 76. punkts, un 2002. gada 12. decembra spriedums apvienotajās lietās T-338/00 un T-376/00 *Morello*/Komisija, *Recueil FP*, I-A-301. un II-1457. lpp., 48. punkts), tai turpretī ir pienākums sniegt pamatojumu lēmumam par tādas sūdzības

noraidīšanu, ko atbilstoši Civildienesta noteikumu 90. panta 2. punktam ir iesniedzis nepaaugstināts kandidāts, un šā noraidošā lēmuma pamatojumam ir jāsakrīt ar tā lēmuma pamatojumu, par kuru ir iesniegta sūdzība (Tiesas 1974. gada 30. oktobra spriedums lietā 188/73 *Grassi*/Padome, *Recueil*, 1099. lpp., 13. punkts, un 1990. gada 7. februāra spriedums lietā C-343/87 *Culin*/Komisija, *Recueil*, I-225. lpp., 13. punkts; Vispārējās tiesas 1992. gada 12. februāra spriedums lietā T-52/90 *Volger* /Parlaments, *Recueil*, II-121. lpp., 36. punkts). Pamatojums ir jāsniedz, vēlākais, noraidot sūdzību (Vispārējās tiesas 2002. gada 20. februāra spriedums lietā T-117/01 *Roman Parra*/Komisija, *Recueil FP*, I-A-27. un II-121. lpp., 26. punkts, un 2005. gada 15. septembra spriedums lietā T-132/03 *Casini* /Komisija, Krājums-CDL, I-A-253. un II-1169. lpp., 32. punkts).

42 Turpretī saskaņā ar judikatūru *AHCC* nav pienākuma skaidri atbildēt uz sūdzību, ja sākotnējais lēmums pats ir pamatots (pēc analoģijas skat. Tiesas 1993. gada 9. decembra spriedumu lietā C-115/92 P *Parlement*/Volger, *Recueil*, I-6549. lpp., 23. punkts).

43 Tāpat arī pašā Civildienesta noteikumu 90. panta 1. punktā, kas atbilstoši Pārējo darbinieku nodarbināšanas kārtības 46. pantam ir piemērojams pagaidu darbiniekiem, ir paredzēts tāds gadījums, kad atbildes nesaņemšana četru mēnešu laikā pēc lūguma iesniegšanas ir uzskatāma par netiešu lēmumu – kas pēc būtības nav pamatots – noraidīt lūgumu, par ko var tikt iesniegta sūdzība, tādējādi, ka pamatojumu, ko *AHCC* sniegusi šajā gadījumā, pagaidu darbinieks var apstrīdēt tikai tiesvedības posmā.

44 Saistībā ar tiesībām uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā tomēr ir jāprecizē, ka gadījumā, ja sūdzības iesniedzējs viņam nelabvēlīgā akta pamatojumu uzzina atbildē uz viņa sūdzību, vai gadījumā, ja minētais pamatojums būtiski groza vai papildina minētajā aktā ietverto pamatojumu, jebkurš pamats, kas pirmo reizi tiek izvirzīts prasības pieteikuma stadijā un kura mērķis ir apstrīdēt atbildē uz sūdzību atspoguļoto pamatu pamatotību, ir jāuzskata par pieņemamu. Faktiski šādos gadījumos ieinteresētā persona nav varējusi pietiekami precīzi un galīgi iepazīties ar pamatojumu, uz kuru ir balstīts viņai nelabvēlīgs lēmums.

45 Otrkārt, attiecībā uz apgalvoto tiesiskuma principa neievērošanu ir skaidrs, ka lēmuma tiesiskums ir jāizvērtē, ņemot vērā faktiskos un tiesību apstākļus, kas iestādes rīcībā bijuši brīdī, kad tā pieņēma minēto lēmumu. Ņemot vērā pirmstiesas posma mainīgo raksturu, kāds tas ir atspoguļots iepriekš, tomēr ir jānorāda, ka tāda tiesību akta izstrāde, kurā ir definēta iestādes galīgā nostāja, tiek pabeigta brīdī, kad *AHCC* atbild uz pagaidu darbinieka iesniegto sūdzību. No tā izriet, ka apelācijas sūdzības iesniedzējai nelabvēlīgā galīgā lēmuma tiesiskums ir jāizvērtē, ņemot vērā faktiskos un tiesību apstākļus, kas iestādes rīcībā bija brīdī, kad tā tieši vai netieši sniedza šo atbildi, neskarot iestādes iespēju judikatūrā paredzētajos apstākļos iesniegt papildu precizējumus tiesvedības posmā. Līdz ar to nevar tikt uzskatīts, ka Civildienesta tiesa nav ievērojusi tiesiskuma principu.

46 No visiem iepriekš minētajiem apsvērumiem izriet, ka Civildienesta tiesa nav pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, secinot, ka lēmuma nepagarināt apelācijas sūdzības iesniedzējas darba līgumu tiesiskums bija jāizvērtē, ņemot vērā lēmumā noraidīt sūdzību ietverto pamatojumu, pat ja tas nav minēts 2010. gada 15. oktobra lēmumā.

[..]

Ar šādu pamatojumu

VISPĀRĒJĀ TIESA (apelācijas palāta)

nospriež:

1) apelācijas sūdzību noraidīt;

2) *Dana Mocová* sedz savus, kā arī atlīdzina Eiropas Komisijas tiesāšanās izdevumus šajā instancē.

Jaeger Czúcz Papasavvas

Pasludināts atklātā tiesas sēdē Luksemburgā 2014. gada 21. maijā.

[Paraksti]